



RECULL DE PREMSA

CAP DE SETMANA

31/03/2014



Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

 **acceso**

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Data	Titular/Mitjà	Pàg	Docs.
31/03/14	DEL BIG DATA AL BIG BROTHER / EL MUNDO (ED. CATALUNYA)	5	2
31/03/14	VUELTA A CASA. UNA NOTICIA DE ALCANCE MUNDIAL / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	7	1
31/03/14	RECUERDOS TRISTES EN UN DÍA DE EMOCIÓN / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	8	1
31/03/14	SE LLAMA PERIODISMO / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	9	1
31/03/14	RIESGO POR LA LIBERTAD, POR ELSA GONZÁLEZ / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	10	1
31/03/14	APPLE S'APUNTA A LA TELEVISIÓ A DEMANDA / ARA	11	1
31/03/14	Xavier Bosch, Periodista i escriptor: «NO ES POT NO CREURE EN EL PERIODISME» / DIARI DE GIRONA	12	1
31/03/14	Televisiones autonómicas, MODELOS Y GASTOS PARA TODOS LOS GUSTOS / ABC (EDICION NACIONAL)	13	2
31/03/14	ELS PERIODISTES ESPINOSA I GARCIA VILANOVA JA SÓN TAMBÉ A CASA / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	15	2
31/03/14	LES VEUS SILENCIADES / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	17	1
31/03/14	DESPRÉS DE SIS MESOS DE CAPTIVERI EN MANS D'UN GRUP JIHADISTA A SÍRIA, JAVIER ESPINOSA, CORRESPONSAL D' EL MUNDO, I EL FOTÒGRAF RICARD GARCIA VILANOVA VAN ARRIBAR AHIR A MADRID EN BON ESTAT DE SALUT. / ARA	18	1
31/03/14	EL PERIODISTA A SOU DELS NAZIS. 'El marqués y la esvástica' explora el passat de González-Ruano / ARA	19	1
31/03/14	REGRESAN A ESPAÑA LOS DOS REPORTEROS CAUTIVOS EN SIRIA / EL PAIS (EDICION NACIONAL)	20	1
31/03/14	ALLIBERATS EL PERIODISTA JAVIER ESPINOSA I EL FOTÒGRAF RICARD GARCÍA, SEGRESTATS A SÍRIA / EL MATI INDEPENDENT DE LLEIDA	21	1
31/03/14	LA POLICIA PEGA A FOTÒGRAFS EN UNA MANIFESTACIÓ A MADRID / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	22	1
31/03/14	DESDE MI SILLÓN. Derecho a la información / DIARIO DEL PUERTO	23	1
31/03/14	ELS PERIODISTES ESPANYOLS SEGRESTATS TORNEN A CASA / EL PUNT AVUI	24	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

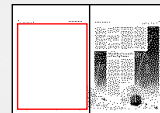
Data	Titular/Mitjà	Pàg	Docs.
31/03/14	"ALARMANT" AUGMENT DE PERIODISTES SEGRESTATS A TOT EL MÓN / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	25	1
31/03/14	TWITTER, DE LA FASCINACIÓ AL CANSAMENT / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	26	1
31/03/14	MÚRCIA OBRE EL CONCURS PER REOBRIR LA SEVA TV PRIVATITZADA / LA VANGUARDIA (ED.CAT) VIURE A BARCELONA	27	1
31/03/14	LAIA ALTARRIBA, periodista, publica 'Vint i Ramon Barnils' (Ed. Dau): "RAMON BARNILS PENSAVA EN UN PAÍS LLIURE I DE PERSONES LLIURES" / EL 9 NOU (OSONA I RIPOLES)	28	1



PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

SELECCIÓ DE LES NOTÍCIES DEL SEU INTERÈS





INTERNET LIBRE Y GRATIS PARA TODOS

Tres proyectos privados pretenden conectar por internet de forma totalmente gratuita a los 5.000 millones de personas que todavía no tienen acceso a la red. Se avecina otra revolución digital

Del Big Data al Big Brother

VICENTE LOZANO/ Madrid
 España tiene la segunda tarifa de conexión a internet más cara de la UE, según Bruselas. La oferta básica de banda ancha –que tampoco permite grandes alegrías en la transmisión de datos– está en una media de 38,7 euros al mes, sólo superada por Chipre con 46,2 euros, pero muy por encima de Lituania, 10,3. En Francia y en Italia se sitúan en torno a los 25 euros al mes. ¿Se imagina que en al-

gún momento los españoles podíamos recibir internet totalmente gratis, sin pagar un solo euro por la conexión? ¿Y que esto se hiciera realidad en todo el mundo? Es una nueva revolución de internet, que todavía no ha llegado, pero que ya hay quien la está preparando. En estos momentos existen tres proyectos que tienen el mismo objetivo: ofrecer internet gratis en todo el mundo. Y gratis significa que no habrá que pagar cuota

de abono a ninguna operadora ni tarifas de ningún tipo. Bastará con un móvil y, desde la pequeña aldea de Douala (Camerún), hasta el pueblito de los Andes peruanos Huacabamba, se podrá recibir sin más coste adicional todo el flujo de información que transmite internet.

Lo será en un plazo más corto de lo que pensamos porque ya hay tres proyectos que lo están preparando. Uno, Project Loon, impulsado por

Google; el segundo, Internet.org, liderado por Facebook, y el tercero, Outernet, pilotado por el Media Development Investment Fund, un fondo que lucha por la libertad de expresión en todo el mundo. Cuando se materialicen alguna de estas iniciativas, el panorama de la industria de las telecomunicaciones habrá cambiado radicalmente. Y el de miles de millones de personas también. ¿De qué forma?

- Individuos. Las posibilidades de promoción social que permitiría el acceso gratuito a internet son ilimitadas. Millones de personas podrían tener acceso a la educación *on line*. Sería muy barato conectar un hospital de Houston con un ambulatorio de Lagos. Se sortearían de forma definitiva las limitaciones a la libertad de expresión y de información. Sería muchísimo más fácil, por ejemplo, **Sigue en página 49**

PROYECTO LOON

Cientos de globos de Google en la estratosfera

V. L. G.
 En junio de 2013 un equipo de investigación de Google lanzó en la isla Sur (Canterbury, Nueva Zelanda) globos aerostáticos a unos 20.000 metros de altitud con los que conectaron a internet a un pequeño grupo de voluntarios residentes en la zona. La prueba resultó exitosa y en 2014 el Proyecto Loon ha continuado desarrollándose en otras zonas de la tierra. La idea de Google es establecer una red de globos alrededor del paralelo 40 –que recorre el centro de América Latina, la mitad meridional de África y Oceanía, e ir abriendo el servicio a nuevos habitantes.

El plan es colocar cientos de globos a esos 20 kilómetros, en la estratosfera para aprovechar los vientos. Mediante algoritmos se sitúan en el lugar preciso y se van moviendo según la velocidad y la dirección de los vientos, con lo que se consigue un gran ahorro de energía. Así, se dirigen y se mantienen en constante movimiento hasta formar un gran anillo alrededor de la Tierra que funciona como una red de comunicaciones.

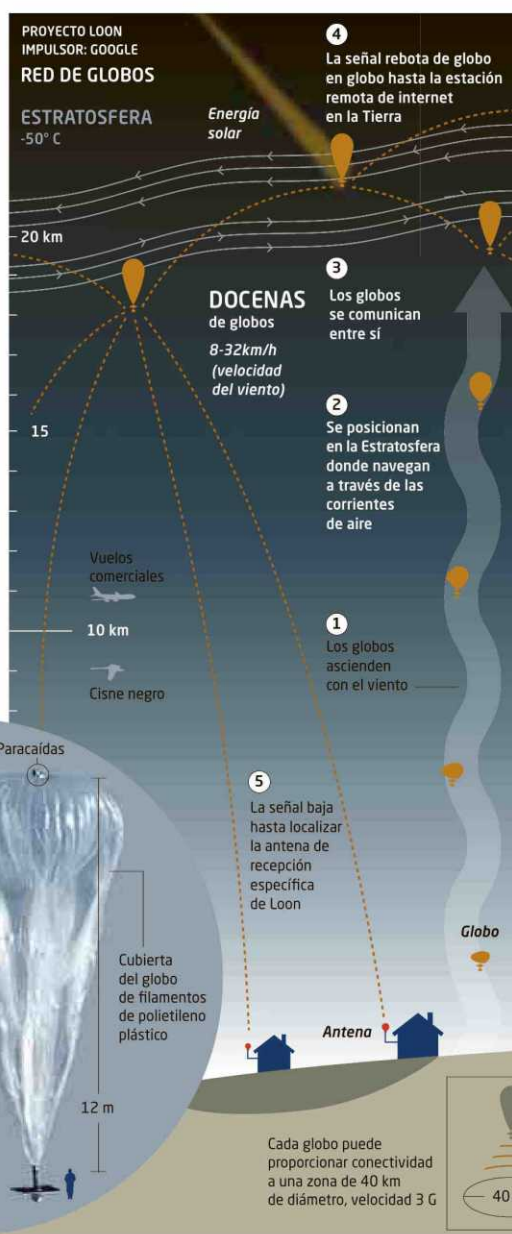
Cada globo puede proporcionar conectividad a una zona de aproximadamente 40 km. de diámetro con una calidad comparable al 3G. Para las comunicaciones entre sí y con la superficie terrestre, los globos van equipados con antenas cuya tecnología de frecuencia de radio permite que pueda ser recibida por cualquier dispositivo en la tierra.

«Suena a ciencia ficción, pero estoy segura de que el proyecto se va a hacer realidad y lograremos in-

corporar a la red a los millones de personas que aún no tienen acceso, para que puedan beneficiarse del progreso», afirmaba recientemente Sameera Ponda, chilena de padres hindúes, ingeniera por el MIT que trabaja en el proyecto.

Google no da cifras del coste del Proyecto Loon. Se limita a decir que su sistema es mucho más barato que las conexiones por satélite, pero una compañía que facturó 59.000 millones de dólares –el 4% del PIB español– y ganó 12.920 millones de dólares puede permitirse una inversión millonaria. Y no debemos olvidar que Google tiene también objetivos comerciales –como Facebook con su proyecto Internet.org–: cuantos más habitantes estén conectados a internet más posibilidades tienen de incrementar su negocio.

Información en www.google.com/loon



INTERNET.ORG

Los drones de Facebook

V. L. G.
 Facebook lidera el proyecto Internet.org. De él habló largo y tendido su fundador, Mark Zuckerberg, en Barcelona, en el último Mobile World Congress. En este programa están también grandes empresas del mundo de las telecomunicaciones, como Nokia, Samsung, Ericsson, Mediatek o Qualcomm. En esta iniciativa, la red de satélites se establecerá mediante drones. Facebook ha comprado por 60 millones de euros la empresa Titan Aerospace, que fabrica esos aviones no tripulados. Uno de sus modelos, el S-60, es capaz de estar cinco mil horas en vuelo con baterías solares y puede cargar un emisor de 113 kilos. El proyecto prevé colocar 11.000 drones S-60 a unos 20.000 metros de altitud, que harán de emisores y repetidores de la señal que será captada por los dispositivos que estén en tierra.

Conozca el proyecto en www.internet.org





Viene de **página 48**

organizar las tareas de atención, salvamento y reconstrucción ante catástrofes naturales o guerras. Y, por supuesto, la población de esos países gozará de una libertad de información como nunca hasta ahora. A cambio, querámoslo o no, los ciudadanos tendrán que asumir que estos avances dejarán en manos de las empresas que impulsan los proyectos muchos datos personales.

-Empresas: El nuevo modelo de comunicación va a revolucionar el sector de las telecomunicaciones. El negocio que tienen las operadoras por la transmisión de datos—su *core business* hasta ahora—puede caer a mínimos. No obtendrán ingresos ni por las llamadas ni por los mensajes—con actores como WhatsApp en el mercado, por ejemplo—y tampoco por la conexión básica a internet en

muchas partes del mundo que, por su atraso, eran mercados en expansión. Estas compañías tendrán que girar su negocio hacia la gestión de los contenidos; es decir, conseguir y mantener clientes por lo que ofertan

¿Sólo para construir un mundo mejor se invertirán miles de millones de dólares?

en el tubo por el que fluye la información, no por la venta de ese tubo. En general, la difusión de la conexión a internet va a perjudicar a los intermediarios. Dos ejemplos valen: ¿por qué no puede ofertar directa-

mente sus encantos turísticos un pequeño pueblo de la selva amazónica, sin necesidad de recurrir a agencias y *touropereadores*? ¿Y si en una comarca colombiana se cultiva café y los productores se ponen de acuerdo directamente con tiendas *gourmet* francesas para su comercialización?

-Estados. Como es lógico, las dictaduras y los gobiernos autoritarios tienen mucho que perder con este internet gratuito y libre. No tendrán el control efectivo de las comunicaciones porque cualquier persona se puede convertir, sin apenas coste, en un emisor de informaciones. Ya no podrán censurar Twitter, como ha ocurrido estos días en Turquía, ni impedir portales o buscadores como Google en un determinado territorio. Sin duda, el nuevo modelo de comunicaciones mundial podrá hacer un mundo más democrático y más libre.

-...y el Big Brother. ¿Sólo para construir un mundo mejor van a invertir estos gigantes de internet miles de millones de dólares en desarrollar sus redes mundiales? Evidentemente, no. Este loable fin va íntimamente unido a otro de carácter comercial. Google, Facebook y el resto de implicados buscan hacer negocio con estas iniciativas. Y ese negocio se basará en los billones de datos que pasarán periódicamente por esas redes que son sólo suyas, con los que tendrán información exclusiva sobre comportamientos, modas, tendencias, gustos, de los miles de millones de personas que podrán conectarse a internet. Es el negocio del Big Data—los metadatos—que llevará a cabo el Big Brother. Mucho más amable que el de George Orwell, pero Big Brother al fin y al cabo.

@vicentelozano

TERMOSEFERA
 1.500 °C con el sol activo



OUTERNET

Minisatélites en el espacio con fines filantrópicos

V. L. G.

El tercer proyecto se denomina Outernet y está impulsado por un fondo denominado Media Development Investment Fund (MDIF), fundado en 1995 por dos periodistas, el serbio Sasa Vucinic y el norteamericano Stuart Auerbach. En un primer momento su finalidad fue financiar medios de comunicación en países con problemas de libertad de expresión e información. En este proyecto están involucradas otras organizaciones de carácter filantrópico y participativo como Wikipedia, la plataforma de formación *on line* Coursera, el sistema operativo de software libre Ubuntu, o la ONG Profesores sin Fronteras. Outernet busca 12.000 millones de dólares para desarrollar su red.

El plan es colocar unos 150 nanosatélites, unos pequeños cubos de diez centímetros de lado que se situarán en una órbita baja, a unos 150 kilómetros de la Tierra. Situarlos a esa altura requiere mucha menos energía. Los satélites enviarán las señales a cientos de estaciones que estarán en la superficie. Y desde allí, cualquier persona con un dispositivo adecuado—un simple móvil, por ejemplo—estaría en condiciones de recibir la señal de internet, sin censura y, además sin que las autoridades políticas tengan la posibilidad de clausurar esa comunicación. Outernet tiene previsto acabar el primer

prototipo del nanosatélite el próximo mes de junio y realizar el primer despegue a mediados de 2015.

Outernet es el más filantrópico de estos proyectos. «Será capaz de eludir la censura, asegurar la privacidad y ofrecer un servicio de información universalmente accesible sin coste alguno para todos los ciudadanos del mundo. Es la versión en la era digital de la onda corta en la radio o el BitTorrent desde el espacio y su objetivo principal es cerrar la brecha de la información mundial», dicen sus impulsores. Claro que esos «4.000 millones de nuevos participantes en el mercado global» también se pueden convertir en clientes en servicios básicos como la educación o de productos comerciales. Con todo, si Outernet, Google o Facebook logran sus objetivos, se habrá dado un gran paso hacia la igualdad.

Más información en www.outernet.is



Isabel González / EL MUNDO

FUENTE: Proyecto Loon, Internet.org, Outernet.is



VUELTA A CASA UN CONFLICTO SANGRIENTO

Siria, estancada en la guerra y el sufrimiento

● Más de 140.000 fallecidos y dos millones de refugiados son el saldo de tres años de contienda civil

LLUÍS MIQUEL HURTADO / Estambul
Especial para EL MUNDO

A cada año que pasa, Siria sólo sufre puntos seguidos y saltos de párrafo, a cada cual más hiriente. Sin un fin. La población del país árabe ha entrado en su cuarto año de guerra sufriendo el estancamiento de los frentes y el caos en las retaguardias. Las avanzadillas de unos rebeldes que la semana pasada se adentraron en la zona de donde procede Asad son salvajemente castigadas por un presidente que organiza su reelección.

«Si...ya...bueno...», son las respuestas tristes e inconclusas de Shaza Barakat cuando se le da el pésame. Originaria de Idlib, tuvo que escapar de Siria hace 20 años perseguida por su activismo opositor. Dos décadas después, en esta nueva sangría del régimen, ha perdido primero a su hijo, un quinceañero que dejó Estambul para combatir en Damasco, y después a su marido, un poeta que había jurado venganza.

El pesar de Shaza es un retrato del drama de los 9,3 millones de sirios que están en extrema necesidad. O de los dos millones de refugiados. Ellos están vivos, pero la guerra ya ha matado a más de 140.000 personas, según el Observatorio Sirio para los Derechos Humanos. El último intento de rectificar la situación, las conversaciones de Ginebra, acabaron apenas con acuerdos en materia humanitaria que se han cumplido parcialmente. Desde diciembre pasado, las fuerzas leales al Gobierno han intensificado los bombardeos contra la población usando barriles de dinamita. Decenas de miles de civiles han muerto, en zonas residenciales, en estas circunstancias. «También ha habido puntuales ataques con elementos químicos con tres o cuatro muertos, como en [la villa de] Adra», denuncia a EL MUNDO Abu Adam, activista de Ghouta Este, un suburbio disidente de Damasco.

Según informó este fin de semana la Organización para la Prohibición de las Armas Químicas, que contribuyó a la firma de un acuerdo con Asad para destruir su arsenal químico, el 49% de los componentes más letales ya está fuera del país. Es, junto al levantamiento temporal del cerco de Homs el último mes, que permitió evacuar a civiles y entrar comida, casi los únicos gestos de buena voluntad atribuidos a la Presidencia. Por contra, y aparentemente al mar-

gen de la encarnizada guerra, Asad prepara su reelección en los comicios presidenciales que ha convocado para principios de verano. En medio de la destrucción, y aún a sabiendas que difícilmente podrán colocar urnas en las zonas tomadas por los alzados, el Gobierno sirio considera la votación la única solución a la crisis. «Si pierde, se irá», se defienden desde su entorno.

Mientras tanto, en los distritos que han quedado lejos del control gubernamental, la disidencia intenta pergeñar sus propias administraciones. «Aquí trabajan, en coordinación, la Oficina Unida de Ayuda Humanitaria y un Comité de Administración Local», relata. «En ambos casos los miembros han sido elegidos mediante elecciones», destaca. «Atendemos a 700.000 personas que necesitan alojamiento, comida y dinero».

► **Bashar Asad prepara la reelección en las presidenciales de este verano**

► **Nueve millones de sirios se encuentran en situación de extrema necesidad**

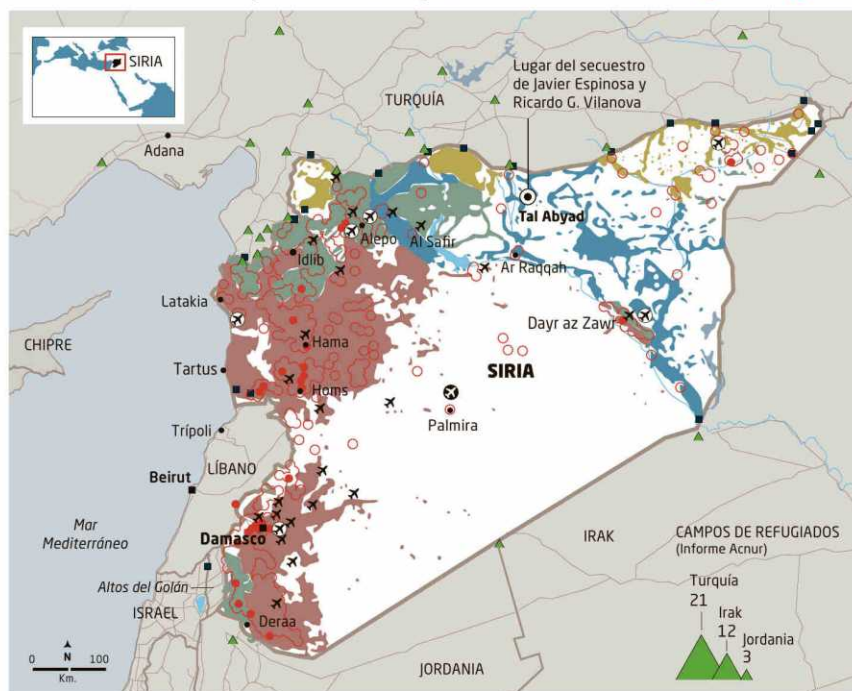
Los revueltos sufrieron la cruz, a mediados de este mes, en Yabrud, un enclave de importancia estratégica por estar entre sus vías de aprovisionamiento desde el Líbano. En busca de cara, una alianza de varias facciones lanzó lo que llamó *operación Anfal* sobre Latakia, una región noroccidental costera cuya mayoría comparte fe alauita con el presidente Asad. Los combates allí ya acumulan cientos de vidas perdidas.

La toma del paso fronterizo y de la mayormente armenia Kasab vinieron acompañados de bombardeos y del derribo, por parte de Turquía, de un avión sirio. Damasco acusó al primer ministro turco de apoyar la ofensiva rebelde. Asociaciones de armenios de todo el mundo han denunciado a Ankara por ello, un grito que tiene su eco entre los muchos afines a Asad que, en Latakia rechazan a los disidentes armados.

Tres años de conflicto

ESCENARIO BÉLICO

■ Régimen ■ Área prokurda ■ Cruce de frontera ■ Aeropuerto civil Frecuencia de conflictos (enero 2014)
■ Rebeldes ■ Estado Islámico de Irak y Levante ■ Campamento de refugiados ■ Aeropuerto militar Medio Alto

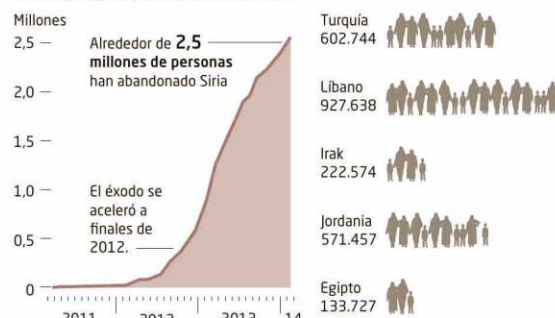


Datos a febrero de 2014

LA PRIMAVERA MÁS CRUENTA



LA SITUACIÓN DE LOS REFUGIADOS



FUENTE: ACAPS, BBC, ACNUR, AP y elaboración propia.

A. Hernández, M. Vaquero / EL MUNDO

UNA NOTICIA DE ALCANCE MUNDIAL

MEDIOS

El anuncio de la liberación de Javier Espinosa y Ricardo García Vilanova corrió como la pólvora por las redes sociales y los medios de comunicación de todo el mundo. Después, irían llegando las reacciones de políticos, periodistas, asociaciones de la prensa. La cadena estadounidense CNN, la británica BBC o la cadena en lengua árabe Al Yazira se hicieron eco de la noticia junto a la emotiva fotografía del hijo de Javier Espinosa saliendo a recibir a su padre nada más aterrizar en la base aérea de Torrejón (Madrid).

GOBIERNO

«Hoy es un día de felicidad para todos», apuntó una «emocionada» vicepresidenta del Gobierno, Soraya Sáenz de Santamaría, quien acudió a recibir a Espinosa y García Vilanova. La vicepresidenta aprovechó para alabar el trabajo «de los tantísimos españoles que se han esforzado en ayudar a

sus compatriotas» y que «han demostrado que España es un país que sabe gestionar bien muchas cosas».

PARTIDOS POLÍTICOS

Esteban González Pons, vicesecretario de Estudios y Programas del PP, dio la «bienvenida» a los liberados «de corazón» e hizo un llamamiento para recordar que «allá donde falta periodismo es donde la democracia no respira», en clara alusión a la situación en Siria, país considerado por Reporteros Sin Fronteras (RSF) como el más peligroso del que informar sobre el terreno. De hecho, RSF apuntó ayer desde París que la organización espera «que el conjunto de los periodistas» que aún permanecen retenidos en territorio sirio «recuperen la libertad lo antes posible». El secretario general del PSOE, Alfredo Pérez Rubalcaba, celebró la noticia en Twitter: «Una gran noticia», exactamente igual que lo hizo el diputado socialista Eduardo Madina.



● «En mi memoria están los que no han vuelto o siguen cautivos»

Recuerdos tristes en un día de emoción

FELIPE SAHAGÚN

«Tenía 18 años, vivía en Tenerife y no sabía qué quería hacer. Comencé a colaborar en periódicos locales pero fue por azar, ni siquiera me había matriculado en la Facultad de Periodismo. Escribía sobre deportes, un tipo de información que no me gustaba. El deporte me interesa para practicar, no para contar. Cubría cosas de hockey, voleibol y balonmano. Poco a poco me fui enganchando y me fui a Madrid a estudiar periodismo, aunque sin gran entusiasmo».

Así iniciaba Javier Espinosa su confesión a Enric González para *Jot Down* en la casa de Javier y Mónica en Beirut hace hoy poco más de dos años. Es una entrevista completa, un texto amplio, vitalista, emotivo y lleno de lecciones humanas y periodísticas, esas que difícilmente se pueden aprender en los libros o en las Facultades de Periodismo.

Cuando me sorprendió ayer la llamada de nuestra jefa de internacional, Ana Alonso, saliendo de un hotel de Tenerife para pedirme unas líneas sobre la feliz noticia de la liberación de Ricardo y de Javier pocas horas antes, recordé las raíces del malagueño criado en esta isla y bajé hasta el Espacio de las Artes tinerfeño en busca de un ordenador para desahogarme.

Como prólogo de la entrevista de González, una presentación de siete líneas: «Javier

Espinosa es el corresponsal de guerra español más destacado de su generación. Su cobertura de los bombardeos del ejército sirio sobre Baba Amro, el principal bastión rebelde en Homs, y su azarosa fuga hacia Libano fueron portada en la prensa internacional. Sólo una pared le salvó de morir junto a los periodistas Marie Colvin y Rémi Ochlik, el pasado 22 de febrero (2012). Esta entrevista se desarrolla en su casa de Beirut, donde vive con la periodista Mónica García Prieto (autora también de excelentes crónicas desde Homs en diciembre) y sus dos hijos».

Lo único que me interesaría en un día como hoy, tras releer la entrevista citada, es lo que nos digan Javier, Ricardo y Marc de su calvario en manos del ejército del Islam para Irak y Siria o Levante: dónde estuvieron, cómo los trataron, quiénes eran realmente sus secuestradores, por qué lo hicieron, si realmente los confundieron con espías, si entre los jefes de sus captores hay yihadistas relacionados con España (Mustafá Setmariam, el jefe español de Al Qaeda, o sus principales lugartenientes, por ejemplo). Leí hace unos días unas declaraciones de uno



Ricardo García Vilanova y Javier Espinosa, ayer, en Torrejón. / ANTONIO HEREDIA

de los jefes principales del ISIS en las que se declaraba «fiel discípulo» de Setmariam, el yihadista sirio casado con española que más influencia ha llegado a tener en Al Qaeda. Le perdí la pista en el último viaje que, como ministro de Exteriores, Miguel Ángel Moratinos hizo a Pakistán.

Más que alegría, la liberación de Javier, Ricardo y Marc las siento con una profunda mezcla de alivio, satisfacción y tristeza por la tormenta de recuerdos y sensaciones que despertan en mí. No puedo evitarlo y el verbo celebrar me parece inadecuado, fuera de lugar.

En el recuerdo están los más de 30 periodistas que siguen secuestrados en Siria, algunos de ellos, como el *freelance* estadounidense James Foley, desde noviembre de 2012. France Presse celebraba ayer la libertad de

su colaborador, Ricardo, sin olvidar a los cuatro periodistas franceses que llevan secuestrados nueve meses.

En el recuerdo están los más de 135.000 muertos y millones de desplazados desde que empezó la guerra en Siria, en marzo de 2011. Por ellos, para que su suerte no quede en el olvido y en la impunidad, se arriesgan personas como Javier, Ricardo y Marc.

En el recuerdo están todos los nuestros que no lo han podido contar: Julio Fuentes en Afganistán, Pepe Couso y Julio Anguita en Irak, Miguel Gil antes en Sierra Leona, Ricardo Ortega en Haití... La lista española es sólo una breve página en la larga y creciente lista de periodistas asesinados en el ejercicio de su profesión: más de 100 en el último año, según Reporteros sin Fronteras, 130 en Siria desde que comenzó la guerra.

En el recuerdo estás sus razones para jugarse la vida como lo hicieron. «Todavía no me ha pasado lo que me tendría que pasar para no seguir en esto», decía en la terraza del hotel de Kabul Julio Fuentes pocos meses antes de su asesinato. «Lo hacemos porque alguien lo tiene que hacer, pero lo peor es lo que sufren nuestros padres, esposas, novias, hijos, hermanos, amigos... que nos esperan en casa», confesaba Miguel Gil en su reportaje de Kosovo galardonado con el Rory Peck del 98.

En el recuerdo hoy están, sobre todo, los que, golpeados por la creciente precariedad del oficio, representado sobre todo por los *freelance*, siguen jugándose la vida sin unas mínimas condiciones de seguridad ni un sueldo digno.



A FONDO

CASIMIRO GARCÍA-ABADILLO

Se llama periodismo

María Luisa, la madre de Javier Espinosa, me contaba ayer, mientras esperábamos nerviosos en la base de Torrejón la llegada del avión procedente de Turquía, que no se explicaba cómo había podido soportar estos 195 días de ausencia. «La otra vez fueron 50 horas y se me hicieron eternas y ahora... ¡es que ya son más de seis meses!», suspira, mientras mira al cielo.

Se refiere María Luisa a la rocambolesca huida de la ciudad asediada de Homs el 22 de febrero de 2012. Sí, aquellas fueron 50 horas en las que todos vivimos un poco en vilo.

Vemos cómo aterriza el Falcon 900 en una pista solitaria.

«Sólo pueden acercarse los familiares», nos advierte un capitán del Ejército del Aire.

Baja la escalerilla. Primero aparece Ricardo; después, Javier. Su hijo no puede aguantar más, se suelta de la mano de su madre, Mónica (fuerte, sonriente, ¡cuántas cosas te debemos todos, Mónica!), y echa a correr hacia su padre. Esa imagen, que hoy llevamos a portada del periódico, es toda una historia en sí misma.

Desde tan lejos (los compañeros que fuimos a recibirlos estamos a unos 300 metros del avión) no veo la cara de María Luisa, pero no hace falta: los 195 días de penurias, miedos e incertidumbres se desvanecían en un abrazo de los que no se olvidan nunca.

Pedro J. Ramírez (él ha vivido este largo calvario como si Javier fuera uno de sus hijos), me echa la mano por el hombro. «Esta vez, lo hemos conseguido», me dice. Hacía tiempo que no le veía tan feliz.

Por fin, se acerca Javier con una sonrisa y me abraza: «Perdóname por estos seis meses que he estado sin poder escribir», bromea. Y a mí se me pone la piel de gallina. La vuelta de Javier y Ricardo nos ha he-

cho vivir en la redacción de EL MUNDO un momento mágico, de alegría, de solidaridad y también de orgullo.

Cuando los dos entran un poco aturridos en nuestra sede, espontáneamente, reporteros, secretarías..., todos los que allí estaban, se han puesto a aplaudir. Han sido unos minutos emocionantes. Nuestros héroes estaban ya en casa.

Cuando hay tanto agorero empeñado en dar por liquidada esta profesión, el ejemplo de estos dos purasangre nos reconcilia a los periodistas con lo que somos.

Javier y Ricardo han arriesgado su vida por contarnos lo que sucede en una zona recóndita de Siria donde no hay Estado, ni ley, ni orden, ni seguridad; donde, a cada paso que das, puedes encontrarte con alguien que te considera su enemigo. Pero, gracias a ellos y a la gente como ellos (hay todavía muchos retenidos allí) hemos conocido las atrocidades que se cometen, el sufrimiento de personas como nosotros, pero que, a diferencia de nosotros, no tienen nada a

► Javier y Ricardo nos han reconciliado con nuestra profesión

lo que agarrarse; nada, absolutamente nada.

Conocemos sus pequeñas y dramáticas historias, con nombres y apellidos, como le gusta escribir a Javier. Sabemos quiénes son y vemos sus rostros, porque hay un fotógrafo como Ricardo que lleva su cámara allí donde nadie quiere mirar.

Mientras haya periodistas así, ¿de verdad creen ustedes que no hay futuro para el periodismo?



TRIBUNA PRENSA

ELSA GONZÁLEZ

- La autora se felicita por la llegada a casa de Javier Espinosa y Ricardo García Vilanova y resalta su coraje
 - Recuerda que hay una treintena de retenidos en Siria y aboga por incrementar la seguridad de los reporteros

Riesgo por la libertad

¡QUÉ GRAN noticia para el Periodismo!, que en los últimos tiempos nos tiene acostumbrados a esperar lo peor. Javier Espinosa nos contagió ayer con su sonrisa. Y los ojos, imperturbables, de Ricardo García Vilanova encerraban la humanidad que ha sabido transmitir a través de su cámara. Hace dos años acudí con Javier a visitar a Manu Leguineche en su refugio de Guadalajara. Allí estaba también Mónica, la compañera de Espinosa, otra periodista de talla, que ha mantenido la serenidad, con sus dos hijos, desde Jordania. En el mensaje que envió a los captores recordó algo que define a Javier Espinosa: «Cuando le pedí que se marchase antes de la caída de Homs, me respondió que tenía la obligación de contarlo. Le recordé que nuestros hijos, Nur y Yeray, le necesitaban vivo, y me respondió que los niños sirios necesitan la atención del mundo».

Cuando se apagó el corazón de Manu, me encontraba en la habitación del hospital, junto a su familia. Espinosa llevaba ya unos meses retenido. Rosa Leguineche me recordó, durante la agonía, aquella visita a Brihuega, porque había visto chispeantes y alegres los ojos de su hermano. Aquella misma tarde, Espinosa recogió el premio Manu Leguineche, que otorga la FAPE con la Diputación de Guadalajara. Otra asociación de la FAPE, la de Segovia, le concedió el premio Cirilo Rodríguez, el más prestigioso entre los corresponsales.

Gervasio Sánchez y Aurelio Martín se han volcado en un Comité de Apoyo que empezó a caminar cuando recibimos las primeras pistas que apuntaban a la liberación de Javier y de Ricardo. Desde EL MUNDO, Iñaki Gil y Ana Alonso han estado ocupados y preocupados por su liberación. Javier tiene un director que

le respalde, Casimiro, y Pedro J., en su día. Pero, otros, el propio Ricardo, como decenas de periodistas *free lance* que nos trasladan cada día las noticias internacionales, se hallan huérfanos de un medio que les ampare. Son profesionales con coraje, que informan con rigor y vocación desde lugares en conflicto. Donde la vida no vale nada, pero vivir cuesta mucho más que en Occidente. La ciudadanía, la receptora del derecho a la información, debe ser consciente de esta situación y de las graves consecuencias que puede implicar la ausencia de estos reporteros, que constatan la necesidad del periodismo. El día que llegó a España otro reportero que sostiene los pilares de nuestra reputación profesional, Marc Marginedas, hablé con la madre de Espinosa. Era una jornada especial, agri dulce. Con generosidad y entereza me trasladó su satisfacción por la libertad

de Marc. La llegada de Marginedas nos hizo concebir esperanzas de un final cercano.

Afortunadamente ha sido así. Pero, una treintena de reporteros siguen retenidos en Siria. Una situación que invita al miedo y acerca el apagón informativo. El periodista debe asumir que no es el centro de la noticia. «De esta crisis –afirmó Espinosa– sacaremos una parte positiva: los periodistas nos daremos cuenta de que parte de la culpa fue nuestra. Nos creímos, en nuestra arrogancia, ser el cuarto poder y no somos nadie, sólo meros transmisores». Javier, Ricardo y Marc están con nosotros, seguro que dispuestos a seguir contando historias, espero que con menos riesgo y con la misma apuesta por proteger y propiciar la libertad.

Elsa González es presidenta de la Federación de Asociaciones de Periodistas de España.

TECNOLOGIA

Apple s'apunta a la televisió a demanda

La companyia estudia aliances per no quedar fora del creixent negoci de la programació personalitzada

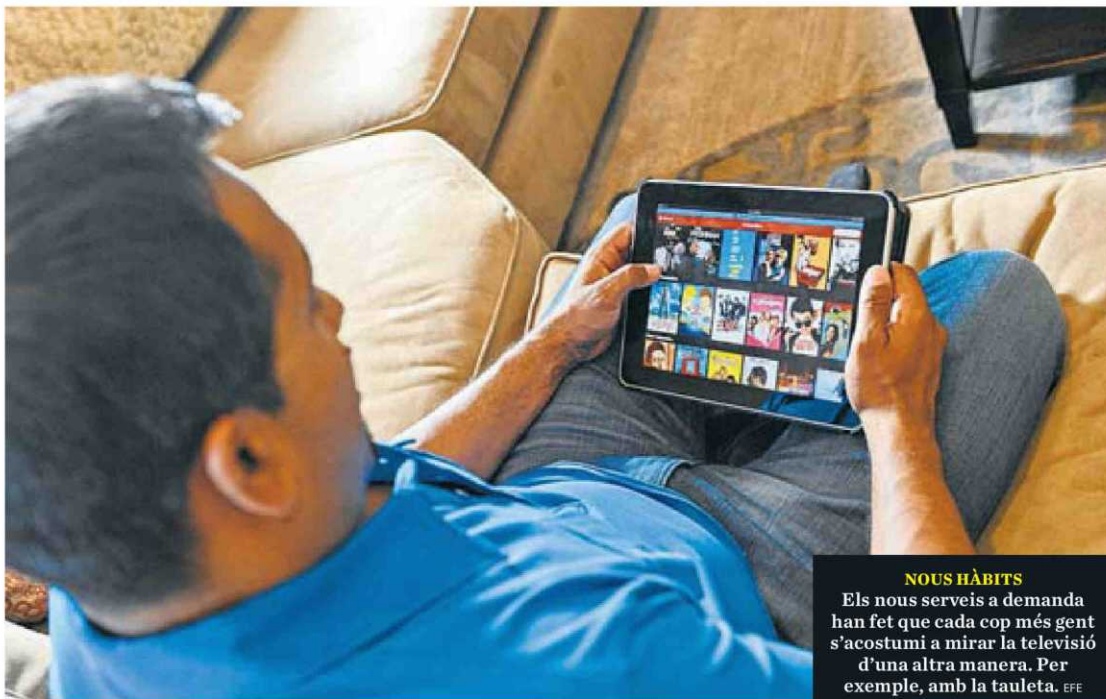
Apple vol entrar amb força en el creixent mercat de la televisió a demanda i conversa amb Comcast per reproduir vídeos a través del sistema de cable, que evitaria els problemes de velocitat d'internet.

JOAN FAUS
WASHINGTON

Apple no vol quedar-se al marge del creixent mercat de la televisió a demanda, que a Espanya té dos dels seus principals exponents en la catalana Wuaki, Filmin i Yomvi (Canal+). Després d'haver revolucionat els sectors dels ordinadors, reproductors musicals, telèfons i tauletes, ara té la mirada posada a consolidar la seva presència en el de les televisions. El 2007 va llançar l'Apple TV, un dispositiu que ha anat actualitzant amb els anys i que permet veure en un televisor els vídeos que ofereixen la biblioteca iTunes i altres plataformes de reproducció a través d'internet, com Netflix i Hulu. Però el producte no ha acabat de quallar ni de ser distintiu –un factor clau en l'univers Apple–, cosa que ha fet que l'empresa més valuosa del món es plantegi nous moviments.

La companyia manté converses molt inicials amb Comcast, el proveïdor de televisió per cable més gran dels Estats Units, per explorar la possibilitat d'impulsar un sistema de televisió per streaming que faria servir el dispositiu d'Apple TV però que, a diferència de la resta de plataformes, no s'emetria a través d'internet sinó de les línies de cable de Comcast, segons va avançar fa uns dies el *Wall Street Journal*. Això li atorgaria un elevadíssim valor afegit respecte a la competència: els vídeos s'emetrien amb la mateixa qualitat que la de qualsevol canal de televisió, és a dir, de manera perfectament continuada, sense el risc de que triguin a carregar-se o es tallin per l'elevat trànsit d'internet.

A més, el nou servei no es limitaria, com l'actual Apple TV, a emetre vídeos penjats a la xarxa, sinó que també ofereiria continguts en directe, encara que per fer-ho hauria d'adquirir costosos drets televisius d'altres canals. Apple i Comcast comparteixen l'objectiu d'accedir



NOUS HÀBITS

Els nous serveis a demanda han fet que cada cop més gent s'acostumi a mirar la televisió d'una altra manera. Per exemple, amb la tauleta. EFE

Alternatives
Apple estudia
oferir serveis
de televisió
per cable
a través de
l'Apple TV

Comcast
La companyia
californiana
negocia amb
el proveïdor
de cable més
gran dels EUA

als usuaris que ara s'estan decantant per les plataformes de vídeos en demanda, com Netflix, que tenen un model molt més personalitzat que els canals televisius convencionals. Però resulta una incògnita fins a quin punt els dos gegants estan disposats a fer cessions per arribar a una entesa en comú.

Des de la mort de Steve Jobs, cofundador d'Apple, l'octubre del 2011, s'especula amb força sobre l'entrada del grup de Silicon Valley al món de la televisió. El detonant va ser el fet que el seu biògraf, Walter Isaacson, desvelés que en els seus últims dies Jobs li va explicar que finalment havia descobert la manera de crear una pantalla de televisió integrada "completament fàcil d'utilitzar" que se sincronitzaria amb tots els dispositius d'Apple. "Els usuaris ja no haurien d'utilitzar comandaments a distància complexos per als reproductors de DVD i els canals per cable. Tindrà la inter-

fície d'usuari més simple que et pugis imaginar", escriu Isaacson al llibre citant el ja difunt Steve Jobs.

Conscient d'aquesta realitat, Trip Chowdhry, analista de Global Equities Research, considera del tot insuficient el projecte que està negociant Apple amb Comcast. "L'única cosa que faria que Apple guanyés capitalització borsària i que fos significativa seria que anunciés la creació d'una gran pantalla de televisió en menys de 60 dies", explica Chowdhry a l'ARA. Però dubta molt que això es produeixi i en culpa el conseller delegat, Tim Cook, de qui critica que no hagi impulsat cap nou producte "innovador" des que va substituir Jobs, cosa que podria explicar la frenada del ritme de vendes. En aquest sentit, creu que Cook hauria de ser reemplaçat per Jon Rubinstein, l'enginyer que va crear l'iPod, perquè és "l'única persona" que pot desenvolupar nous productes.

Mediapro pot comprar l'empresa de tele per internet TotalChannel

La televisió a demanda és un negoci creixent que permet als espectadors que la programació s'adapti a les seves vides, i no a la inversa. Aquesta petita revolució no ha passat inadvertida per a Mediapro, que vol comprar la també catalana TotalChannel, un videoclub que ofereix vídeos a través d'internet. Segons va desvelar *Expansión* la setmana passada, el grup presidit per Jaume Roures ha presentat una oferta per comprar la companyia, que actualment està en suspensió de pagaments i en la qual treballen 17 persones. Amb la compra, Mediapro podria competir amb Wuaki i Filmin, que ofereixen el mateix producte.



Entrevista Xavier Bosch

Periodista i escriptor. La trilogia de l'agosarat reporter Dani Santana arriba al seu terme amb la novel·la «Eufòria», on s'enfronta a la totpoderosa indústria farmacèutica. Bosch, que vol iniciar altres projectes literaris, afirma que el cercle està tancat però no enterra per sempre les històries del periodisme.

«No es pot no creure en el periodisme»

► L'autor barceloní es fica a la gola del llop de la indústria farmacèutica amb la seva darrera novel·la, «Eufòria»

TONI MATA I RIU | MANRESA

■ El periodista Dani Santana es retira... almenys temporalment. El personatge creat pel periodista i escriptor Xavier Bosch (Barcelona, 1967) protagonitza a *Eufòria*, un altre viatge als baixos fons de l'oasi català, talment com en les dues novel·les precedents –*Se sabrà tot* (Premi Sant Jordi del 2009) i *Homes d'honor* (2012)–, en la que és una nova i arriscada investigació periodística que serveix al seu autor per posar el dit a la nafra d'una societat més corrupta del que sembla a primera vista. Després d'un intent d'assassinat, del qual es recupera positivament, el reporter es fica a la gola del llop de la indústria farmacèutica.

■ Tan malament estem?

■ Estem pitjor.

■ Quin pronòstic!

■ He hagut d'apujar el llistó de la ficció perquè la realitat ens supera. Quan estava imprimint l'original de *Se sabrà tot*, per la ràdio explicaven que els Mossos havien entrat al Palau de la Música. Mentre preparava *Eufòria* es va destapar el tema de Strauss-Khan i l'assetjament a una dona en un hotel de Nova York. Havia de ser president de França i ara res de res, ni tan sols president del Fons Monetari Internacional.

■ I Millet continua al carrer.

■ Per això a *Eufòria* hi ha més acció, més violència i més sexe.

■ Però aquesta novel·la diu que és la darrera d'en Santana.

■ Les reflexions que jo volia fer sobre el món del periodisme ja estan dites: a *Se sabrà tot* vaig parlar de periodisme; a *Homes d'honor*, de televisió; i a *Eufòria*, de la crisi del periodisme i de la dimensió digital de l'ofici. El cercle està tancat, malgrat que en Santana sempre pot tornar si veu que hi ha algun podriemener que el poder vol tapar.

■ Doncs així tornarà aviat...

■ No el mato, no. Però ara vull iniciar altres projectes literaris.



PROA. 19,50 EUROS. 320 PÀGINES

■ **Santana s'enfronta ara a un os dur de pelar com és la indústria farmacèutica. Per què va escollir un món tan... aspre?**

■ Un dia vaig rebre un missatge de Twitter d'una persona desconeguda que em va comentar que tenia un tema per al Santana. Vam quedar a l'Hotel Miramar i em va explicar que li havien agradat les dues anteriors novel·les i creia que tenia un tema perquè l'investigués el meu periodista. L'home em va explicar la seva vida, dotze anys com a delegat comercial i visitador d'una de les deu grans farmacèutiques mundials. Em va explicar el que cobrava, com subornava els metges, de quina manera els convenia... No vaig prendre cap nota perquè no semblés que m'estava fent el llibre a sobre, però quan vaig arribar al cotxe em vaig posar a prendre apunts i vaig veure que tenia entre mans una trama molt potent. És una realitat que tenim davant del nas, però en som còmplices amb el silenci.

■ **Així, *Eufòria* no estava previst en el pla general de la trilogia?**

■ *Se sabrà tot* va guanyar el Premi Sant Jordi del 2009 i un dia, després de presentar l'obra a la Casa del Llibre, Fèlix Riera, aleshores director editorial del Grup 62, i Josep Lluch, editor de Proa, em van convidar a fer un cafè al Majestic. Em van comentar que havia aconseguit una cosa molt difícil, crear un personatge, i que havíem de fer una sèrie. Vem pactar una trilogia a raó d'una novel·la cada dos anys.

■ **No va desconfiar de l'home de Miramar?**

■ Sóc de bona fe. Ell tenia una his-



Xavier Bosch, dijous al vespre a la llibreria Parcir de Manresa.

tòria per explicar i el vaig escoltar.

■ **Tenia mala consciència?**

■ Sí, i tant. Cada vegada que tenia un capítol acabat li deixava veure molts diners, però ara li agrada saber que és el gola profunda d'*Eufòria*, encara que no pugui fer-ho públic.

■ **Hi continua en contacte?**

■ Sí, i tant. Cada vegada que tenia un capítol acabat li deixava veure molts diners, però ara li agrada saber que és el gola profunda d'*Eufòria*, encara que no pugui fer-ho públic.

■ **No va témer enfrontar-se a un tema així? La indústria farmacèutica fa de mal tocar.**

■ Tot fa de mal tocar. El poder mai en té prou de coaccionar, d'imposar el silenci... Orwell deia que és notícia allò que algú no vol que es publiqui. La indústria farmacèutica mou molts milions, i vol treure ren-

diment de la investigació durant el temps que poden tenir el fàrmac a la venda abans no surti el genèric. El problema és quan es busca el benefici més enllà de l'ètica. Reconec que *Eufòria* és la més provocadora de les tres novel·les.

■ **Es va censurar?**

■ No, no. La gràcia de la literatura és que no t'hagis de censurar. I reconec que jo tinc tendència a complicar-me la vida.

■ **No ha rebut cap trucada?**

■ Ningú que s'hagi identificat com a membre de la indústria farmacèutica m'ha dit res. Però sí que la novel·la m'ha proporcionat metges amics dolguts, algun d'indignat i comentaris de visitadors que m'han dit que la seva feina no és tal com es relata a *Eufòria*. En tot cas, això només és una novel·la.

■ **Una novel·la sobre una societat dependent de la farmàcia?**

■ Estem hipermedicalitzats. El títol, *Eufòria*, té a veure amb la depressió, que és la malaltia mental més estesa. Hi ha quatre milions d'espanyols que n'estan diagnosticats. És el 10 per cent de la població!

■ **Dani Santana és un superheroi o hi ha periodistes com ell?**

■ És un heroi perquè toca temes que ningú gosa destapar, però és que al periodisme i a la vida, d'herois, n'hi ha. Però, vaja, ja te la regalo, la vida del Dani. Ell viu més al plató que a casa.

■ **Encara creu en el periodisme?**

■ No es pot no creure-hi. La qüestió és com continuar fent bo el nostre ofici amb uns canals de distribució nous.

■ **Però els grans mitjans tenen la credibilitat qüestionada.**

■ Sí, és clar que com més petit, independent i valent, millor. Però... de què viuen aquests mitjans de comunicació petits? Crec que el periodisme viu un moment apassionant perquè hem perdut el monopoli d'informar la gent.

■ **Quin ofici deixarem als joves?**

■ Ser periodista no ha estat mai fàcil. Jo crec que una persona se'n fa per vanitat o per voluntat de servei. I crec que aquesta darrera opció és majoritària. El periodista prové d'un estrat social de classe mitjana o mitjana-baixa. I el problema és per al que fa cafès amb el poder, perquè acaba creient-se que és poderós. Però jo crec que al periodisme se li obren més possibilitats que mai, i la crisi passarà.

■ **Com ha evolucionat com a escriptor al llarg de la trilogia?**

■ He après que no cal tenir pressa que passin les coses. Has de deixar que l'acció flueixi, es vagi descabellant, que els personatges vagin madurant. Jo sempre treballava amb un esquema fix, no començava mai un capítol si no sé el que hi ha de passar. A la vida i a la feina, sóc molt organitzat. Puc dir que *Eufòria* és la novel·la de la qual estic més content.



Televisiones autonómicas

Modelos y gastos para todos los gustos

► El panorama de estos entes autonómicos no es homogéneo. Tampoco sus gastos ni sus modelos de gestión. Y esto condiciona a la hora de reducir costes

La reciente sentencia del Tribunal Supremo que avala el expediente de regulación de empleo (ERE) aplicado en Telemadrid mantiene a salvo este canal público. Se tendrán que elevar las indemnizaciones a abonar a los trabajadores afectados, pero el ERE no ha sido declarado nulo, lo que hubiera supuesto la readmisión de los empleados y, en la práctica, habría llevado al cierre del ente. Los planes del Gobierno autonómico de Madrid se mantienen: conservar la televisión, pero con plantilla aligerada.

¿Sería la solución para todo el entramado de radiotelevisiones autonómicas que hay en España? La respuesta es nítida: no. Es imposible porque cada una se rige por un modelo distinto, por criterios diferentes de los respectivos gobiernos de los que dependen estas empresas públicas, y por realidades económicas dispares.

El caso valenciano

ERE fallido, ente cerrado

El fallo judicial del Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana que declaró nulo el ERE que las autoridades autonómicas trataron de poner en marcha en su radiotelevisión fue, en la práctica, la sentencia de muerte definitiva de este ente público. Tras el fallo judicial, la Generalitat valenciana decidió cerrar la radiotelevisión autonómica, al no poder asumir el coste de la plantilla, que ascendía a 1.651 personas. Actualmente, empresas y sindicatos han acordado (salvo CGT) las condiciones del ERE de extinción. Los trabajadores tendrán indemnizaciones de 35 días por año con un límite de 30 mensualidades. La extinción de la empresa está prevista para junio de 2015 y, hasta entonces, 111 puestos de trabajo se mantendrán, según las necesidades de la empresa.

Galicia

Un ente en proceso de transformación

La Compañía de Radio y Televisión de Galicia es líder en audiencia entre los telespectadores gallegos -en torno a un 15 % de cuota de pantalla- y la segunda radio más escuchada en el dial. En proceso de transformación a sociedad anónima pública, en la TVG se realiza la producción propia de informativos y de otros contenidos de servicio público, tales como la programación cultural o la normalización de la lengua gallega. Del sector audiovisual externo provienen fundamentalmente los espacios vinculados con el entretenimiento y la ficción. Con un presupuesto de 99,4 millones para este año, su deuda es nula. De esta partida total, unos 49 millones están dedicados a gastos de personal. El ente tiene unos 950 trabajadores de plantilla, a los que se añaden los empleos indirectos que genera en productoras y empresas que dan soporte técnico o contenidos a la radiotelevisión pública gallega. Según la propia cadena, la cifra de empleos indirectos generados supera al número de trabajadores que tiene en plantilla TVG. Su liderazgo en todas las franjas horarias la convierte en una de las televisiones más consolidadas de España.

TV3, la más cara

Al servicio del independentismo

La decisión de la Generalitat valenciana se adoptó en un contexto de profunda crisis en las arcas públicas. No peor que la que arrastra la Generalitat catalana. Sin embargo, esta última ni se plantea prescindir de su radiotelevisión. TV3 tiene un «ejército» de 2.000 profesionales y es considerada por el independentista Artur Mas como una «estructura de Estado», desde la que proyecta e inculca mediáticamente su proyecto secesionista. Pese a la pre-



ria situación de las arcas de la Generalitat catalana, la radiotelevisión sigue mimada con la inyección de fondos del Gobierno catalán: 225 millones de euros al año. Allí donde no llega su nutrida plantilla lo hacen las productoras externas, en las que TV3 se gastó 38 millones de euros el año pasado. Durante más de 30 años, la televisión no ha parado de crecer en infraestructura, plantilla y sueldos hasta llegar a un punto insostenible. Los sucesivos gobiernos autonómicos se han resistido a recortar el gasto en TV3, que sigue siendo la televisión más cara de España. Actualmente, los trabajadores están en fase de movilizaciones debido al ERE anunciado, que afecta a 270 empleados, y a recortes de sueldo. El director de TV3 cobra 164.965,72 euros, el doble que Rajoy.

ETB

Deuda cero

Con la llegada de la crisis, el ambicioso plan de sumar un cuarto canal para Euskal Telebista (ETB) se truncó y, desde 2009, la radiotelevisión pública vasca se ha apretado el cinturón en un 27,5% de su presupuesto público. El Gobierno del PNV destinará 111 millones de euros (su presupuesto total es de 121,8 millones) este curso a un ente que dispone de un millar de trabaja-

dores para una población de 2,2 millones de ciudadanos. Su deuda es cero.

Canal Sur

Tensa espera

La situación de la Radio Televisión Pública de Andalucía (RTVA) es de tensa espera. La negociación del convenio colectivo sigue abierta y debe cerrarse antes del otoño; la oferta de la dirección: una bajada del 5% de la masa salarial de los empleados del ente y unificación de las plantillas de radio y televisión, y que los profesionales pudieran trabajar indistintamente en ambos medios. Los trabajadores se oponen y plantean otras medidas para reducir el gasto de la cadena, que el pasado año cerró con 26,4 millones de pérdidas. Pero la necesidad de reducir el gasto en Canal Sur es ineludible para garantizar su viabilidad futura. Solo los sueldos de los 1.600 trabajadores de la casa consumirán el 50% del gasto de la cadena para este año, 81 millones de los algo más de 163 millones presupuestados.

Aragón, eficaz austeridad

La más vista con menos gasto público

En Aragón, su radiotelevisión autonómica cuenta con un presupuesto públi-



Marcha de los empleados de Telemadrid frente a la cadena



JAIME GARCÍA

co de 43 millones de euros. Se ha ido reduciendo sustancialmente en los últimos tres años, sin que se haya resentido su audiencia. Todo lo contrario. Es la segunda televisión autonómica más vista, y la primera de las que emiten en lengua castellana. Su modelo es mixto, público-privado. La titularidad es del Gobierno aragonés; el ente es público, pero con una plantilla propia reducida —132 personas—. El grueso del trabajo está subcontratado con productoras privadas, incluida la elaboración de los contenidos informativos, lo que le ha facilitado ajustar los gastos en los últimos años revisando a la baja los contratos con esas empresas. El coste de plantilla de este ente público asciende a 6,1 millones de euros, frente a los algo

más de 22 millones que dedica a la compra de contenidos, incluidos los informativos.

Murcia

Apuesta por el modelo público-privado

El de la radiotelevisión aragonesa es el modelo por el que ha apostado también el Gobierno murciano, que acaba de autorizar el concurso para la adjudicación de su nueva televisión autonómica. Contará con un presupuesto anual de 12 millones y tendrá una duración de tres años prorrogables por otros tres más. La nueva licitación se basa en el nuevo modelo de colaboración público-privado recogido en la

reforma de la Ley de Comunicaciones de 2012.

Castilla-La Mancha

La oferta de venta sigue en pie

En Castilla-La Mancha, Cospedal anunció su intención de poner en venta la radiotelevisión autonómica en cuanto llegó a la presidencia del Gobierno regional. La oferta sigue en pie, pero no ha habido ninguna empresa interesada en asumirla. Y mientras se mantiene la intención de privatizarla, la Radio Televisión de Castilla-La Mancha se mantiene con un presupuesto considerablemente adelgazado. De los 80 millones que tenía anualmente, ha pasado a funcionar con menos de 50. El grueso de la actividad lo cubre con plantilla propia del ente, que ronda las 450 personas entre la radio y la televisión. En ambas, la producción de los informativos se realiza con medios propios y personal de plantilla. Otros contenidos cuentan con participación de productoras privadas.

Castilla y León

Un modelo privado con gran aportación pública

Una televisión autónoma de gestión totalmente privada, aunque con una aportación «importante» de las arcas de la Junta de Castilla y León. Así es el modelo televisivo de esta Comunidad, que comenzó sus emisiones hace cinco años. Desde Radio Televisión Castilla y León reconocen la «vinculación y relación fuerte» con el Gobierno regional, que aporta entre el 65 y 70 % de su presupuesto, aunque también ha ido bajando en estos años de crisis. El año pasado fueron 22 millones. Con 350 empleados en plantilla, nueve centros de producción —uno por cada una de las nueve provincias, más otros dos en Valladolid y una «pequeña» delegación en Madrid—, emite por dos canales, uno eminentemente de programación regional y otro más centrado en el ámbito provincial.

Reportaje elaborado con información de Manuel Conejos, María Jesús Cañizares, Roberto Pérez, Itziar Reyero, Antonio González, Patricia Abet, Jesús Morillo y María Isabel Jimeno



Final d'un llarg segrest

Els periodistes Espinosa i Garcia Vilanova ja són també a casa

❖ Els dos reporters van ser alliberats dissabte després de 6 mesos de captiveri a Síria

❖ «Gràcies als que se n'han preocupat i han fet possible que tornem», diuen

EL PERIÓDICO
BARCELONA

«G»ràcies a tots els que s'han preocupat de nosaltres i han fet possible que tornem a casa. Com veieu, estem perfectament». Així, i amb un somriure, l'enviat especial del diari *El Mundo* a la guerra de Síria, Javier Espinosa, i el fotoperiodista freelance Ricard Garcia Vilanova començaven a deixar enrere ahir un malson que ha durat 194 dies, els que han passat en mans d'un grup gihadista.

Una mica més primers però amb bon aspecte, els dos periodistes van arribar ahir a la tarda a la base aèria de Torrejón de Ardoz (Madrid) procedents de Turquia. Tot just baixar per l'escala de l'avió ja van poder abraçar per fi els seus familiars, entre ells els pares de tots dos, la dona d'Espinosa, la també periodista Mónica García Prieto, i els seus dos fills. A peu de pista els esperaven així mateix autoritats, com la vicepresidenta del Govern, Soraya Sáenz de Santamaría, i el director general del Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI), general Félix Sanz Roldán, així com alguns dels responsables del diari *El Mundo*.

Instants abans, Sáenz de Santamaría expressava la seva satisfacció i felicitava «tantíssims funcionaris espanyols que ho han fet molt bé»

per aconseguir-ho. El director d'*El Mundo*, Casimiro García Abadillo, va destacar que era «possiblement el dia més feliç» en la història del diari. Els dos protagonistes es van disculpar per no poder donar detalls del seu captiveri i el seu alliberament per motius de seguretat: «No és a les nostres mans», va assegurar Garcia Vilanova.

«FELICITAT PURA» // «Hola, escolta, sóc Javier Espinosa. Apunta aquest número de telèfon i truca'm ara mateix. Estem bé. Tots dos, el Ricard i jo. Aviseu Mónica i els nostres pares». A les 21.20 de dissabte, el mateix Javier Espinosa trucava a la redacció d'*El Mundo* i donava la notícia de l'alliberament, després que els dos periodistes van ser recollits per militars turcs en un punt de la frontera siriana. Posteriorment, aquests van contactar amb les autoritats espanyoles. «Felicitat pura», escrivia a Twitter Mónica García Prieto hores després.

Els dos reporters havien estat segrestats el 16 de setembre passat per l'Estat Islàmic de l'Iraq i de Levant (ISIL), el mateix grup gihadista que 12 dies abans va capturar l'enviat especial d'*EL PERIÓDICO* Marc Marginedas, que va ser alliberat el 2 de març passat. Garcia Vilanova i Espinosa van ser retinguts en un control a la localitat siriana de Tel Abi-



Javier Espinosa rep l'abraçada del seu fill, a l'arribada a Torrejón de Ardoz.

enviat especial d'EL PERIÓDICO

Marginedas, un mes en llibertat

Aquest mateix dimecres es complirà un mes del dia que va recórrer la redacció d'*EL PERIÓDICO* una explosió d'alegria anàloga a la viscuda aquest cap de setmana pels companys d'*El Mundo* i altres persones properes a Ricard Garcia Vilanova i Javier Espinosa. Va ser el diumenge 2 de març quan l'enviat especial d'aquesta casa al conflicte sirí, Marc Marginedas, va recuperar la llibertat després de sis mesos de captiveri en mans dels gihadistes de l'Estat Islàmic de l'Iraq i Levant (ISIL), la mateixa organització que tenia segrestats Javier i Ricard.

Corresponsal de guerra bregat, Marc Marginedas va ser segrestat als voltants de la ciutat de Hama (oest) el 4 de setembre, amn prou feines tres dies després d'entrar al país des del sud de Turquia per informar del

El retorn del Marc va ser una alegria enorme, només entelada perquè ens seguien faltant el Javier i el Ricard

que en aquell moment semblava una imminent intervenció dels Estats Units en el conflicte. Dotze dies més tard, Garcia Vilanova i Espinosa tindrien el mateix destí.

Començaven sis llargs mesos d'angoixant espera, tot i que també de reconfortants mostres de solidaritat tant per part de la professió com d'altres sectors de la societat. El suport a les xarxes socials amb els hashtags #MarcTesperem i #freeMarc i les concentracions setmanals davant la seu d'*EL PERIÓDICO* per reivindicar la seva feina i reclamar la seva llibertat també van ajudar nota-

blement mentre esperàvem la notícia que sens dubte més hem desitjat donar en aquesta casa.

El retorn del Marc va ser una alegria enorme, només entelada perquè ens seguien faltant Javier Espinosa i Ricard Garcia Vilanova. L'alliberament d'aquests companys ha tornat a omplir de goig aquesta redacció. Això sí, sense oblidar en cap moment que dues desenes de periodistes estrangers i més d'un centenar de locals continuen captius en un conflicte que l'organització Reporters sense Fronteres denuncia com «una autèntica escalada de l'horror». Ni tampoc deixar de constatar amb amargura que aquella guerra sagnant continua, i ara sense testimonis. ■



PER FI ▶ Portada del 3 de març, amb la notícia del retorn del Marc.



EFE / PACO CAMPOS



Ricard Garcia Vilanova
baixa de l'avió que
va portar a casa
els dos reporters.

ad, a la província de Raqqa (centre), quan anaven cap a la frontera amb Turquia amb la intenció d'abandonar el país, després de dues setmanes cobrint el conflicte. Amb ells també van ser capturats quatre milicians d'Ahmad Al-Mustafa, una brigada de l'opositor Exèrcit Lliure Sirià (ELS), que els oferien protecció i serien alliberats 12 dies després. La notícia del segrest d'Espinosa i Garcia Vilanova no es va fer pública fins al cap de quasi dos mesos, el 10 de desembre, per desig de la família.

REPORTERS DE PRESTIGI // Espinosa, de 49 anys, acumula tres dècades d'experiència en la cobertura de conflictes com els dels Balcans, Ruanda, Sierra Leone (on ja va patir un segrest), el Líban, l'Afganistan, l'Iraq, Egipte, Líbia, Algèria i Síria. Garcia Vilanova, de 42, fotògraf i videoperiodista, ha treballat per a infinitat de mitjans de comunicació espanyols i internacionals en conflictes com els

«Em sap greu pel que us he fet passar», va deixar anar Espinosa als seus emocionats companys

de l'Afganistan, Haití, Líbia i Síria. Tots dos destaquen en les seves repetidament premiades trajectòries pel seu rigor i la seva denúncia del patiment dels civils innocents.

«Em sap greu pel que us he fet passar», va deixar anar Espinosa als seus emocionats companys de la redacció del diari *El Mundo*. Una cosa molt semblant va exclamar Marc Marginedas a l'arribar a l'aeroport del Prat, ara fa poc menys d'un mes: «Sento que hagi passat per això». Unes paraules que possiblement mostraran a qui no els conegui de quina pasta estan fets realment. Ara es tracta que finalment deixin de ser notícia ells i comencin a tornar a donar notícies. ≡

Vegeu el vídeo d'aquesta notícia amb el mòbil o a e-periodico.cat





Les veus silenciades

La guerra s'intensifica a Síria, tot i que a penes hi queden periodistes per explicar-la

ANA ALBA
JERUSALEM

Bombardejos, combats, execucions, setges de ciutats i tortures de civils es produeixen a Síria des de fa tres anys. Han mort 150.000 persones i més de 9,5 milions s'han vist obligades a fugir de casa seva. No hi ha senyals d'una solució pròxima a la guerra ni tampoc a llarg termini.

Les potències internacionals no han pres decisions fermes per posar fi al conflicte i les negociacions entre el règim del president sirí, Baixar al-Assad, i l'oposició han quedat només en foc d'encenalls.

El conflicte de Síria sembla inacabable i la informació que arriba del país és cada vegada menys contrastada. Els periodistes sirians estan perseguits des que va començar la guerra i ja amb prou feines hi queden reporters estrangers per explicar al món aquests horrors. Els pocs periodistes que segueixen a Síria s'arrisquen a morir o a ser segrestats.

Després de l'alliberament dels tres reporters espanyols, una vintena de periodistes estrangers encara continuen captius a Síria. Algun d'ells fa més d'un any que està en aquesta situació.

«Els primers dies de la revolta, només l'Exèrcit sirí i els seus segaços represaliaven els periodistes (...) Ara, els reporters estrangers i sirians estan atrapats entre l'Exèrcit i els grups armats gihadistes», assenyala Reporters Sense Fronteres (RSF) al seu informe *Peri-*

odisme a Síria, ¿missió impossible?, publicat a finals del 2013.

Els segrestos de periodistes al món van augmentar **«de manera alarmant»** l'any passat, denuncia RSF: 87 reporters van ser segrestats –un 129% més que el 2012–, la majoria per grups islamistes, i 49 segrestos es van produir a Síria. Allà també hi han mort 130 reporters. El Comitè per a la Protecció dels Periodistes (CPJ) considera que l'augment del perill per als informadors radica en la creixent influència de

REUTERS / HOSAM KATAN



►► Un milicià rebel, a Alep.

grups vinculats a Al-Qaida al nord de Síria.

A Síria, un total de 75 periodistes van ser assassinats, 37 ciutadans van morir exercint funcions informatives, 177 van ser empresonats i 2.160 van rebre amenaces o van ser agredits. Síria, Somàlia, Mali i el Pakistan són els països més perillosos per exercir la professió de periodista. ≡



194 DIES DE CAPTIVERI

Els reporters d'El Mundo' segrestats a Síria, lliures

Ricard Garcia i Javier Espinosa arriben a Madrid

Després de sis mesos de captiveri en mans d'un grup jihadista a Síria, Javier Espinosa, corresponsal d'El Mundo, i el fotògraf Ricard Garcia Vilanova van arribar ahir a Madrid en bon estat de salut.

CRISTINA MAS

BARCELONA. "Escolta. Sóc Javier Espinosa. Apunta aquest número de telèfon i truca'm de seguida. Estem bé. Tots dos. El Ricard i jo. Aviseu la Mónica i els nostres pares". La secretària d'El Mundo que dissabte estava de guàrdia va rebre aquesta trucada quan passaven vint minuts de les nou del vespre. El corresponsal al Pròxim Orient del diari madrileny i el fotògraf que l'acompanyava, Ricard Garcia Vilanova, s'han passat 194 dies segrestats per un grup jihadista a Síria. Dissabte els van alliberar a la frontera amb Turquia, on els va recollir l'exèrcit. A primera hora de la tarda arribaven a l'aeroport de Torrejón de Ardoz i per fi podien abraçar els seus familiars.

La imatge del fill d'Espinosa corrent cap a l'avió per saltar al coll del seu pare no serà fàcil d'oblidar. La seva companya, Mónica García Prieto, corresponsal de Periodismo Humano que també ha treballat a Síria, l'esperava a peu de pista amb la filla petita en braços. La mare de Garcia Vilanova també era allà. Els dos reporters –més primers, però amb bon aspecte– estaven sans i estalvis.

Els responsables del diari i algunes autoritats, inclosa la vicepresi-

dent del govern espanyol, Soraya Sáenz de Santamaría, també els esperaven a peu de pista.

Poc després tots dos van anar a la redacció, on van poder compartir una estona amb els companys i van oferir una breu roda de premsa en què es van limitar a agrair les gestions per alliberar-los. No van voler donar detalls del captiveri per raons de seguretat.

"Estan bé, més primers però perfectament reconeixibles. El Javier amb el seu sentit de l'humor i l'agilitat mental de sempre. La mare del Ricard s'ha quedat tranquil·la quan l'ha pogut veure", explicava per telèfon a l'ARA Ana Alonso, cap de la secció d'Internacional.

El precedent de Marginedas

Tota la professió ha estat pendent aquests sis mesos de l'alliberament, com va passar amb Marc Marginedas, enviat especial d'El Periódico, segrestat uns dies abans que els companys d'El Mundo i que va ser alliberat l'1 de març. La resolució del segrest de Marginedas feia preveure el mateix final, però encara ha calgut esperar tres setmanes.

El fotoperiodista Gervasio Sánchez, que durant aquests mesos ha fet de portaveu dels familiars de Garcia Vilanova i Espinosa, va respondre des de Kabul a la trucada de l'ARA: "Estem contents perquè s'ha acabat el malson. Portàvem molts dies amb nervis". Sánchez recorda que encara queden una vintena de periodistes estrangers segrestats a Síria, a més d'un centenar d'infor-

Trucada
Espinosa
va donar
la notícia de
l'alliberament
telefonant
al diari

Amenaçats
Síria s'ha
convertit en
el lloc més
perillós del
món per als
periodistes



El reporter d'El Mundo al Pròxim Orient, Javier Espinosa, abraçant la seva dona i la seva filla, al costat de Ricard Garcia Vilanova. P. CAMPOS / AFP

madors locals. I és que, com denuncia Reporters Sense Fronteres, Síria s'ha convertit en el lloc del món més perillós per als periodistes.

La majoria de segrestats estan en mans de l'Estat Islàmic de l'Iraq i el Llevant (ISIL), que també reté cooperants. El grup va segrestar Espinosa i Garcia Vilanova en un control de carretera a Raqqa, quan intenta-

ven abandonar Síria després de dues setmanes cobrint la guerra. La brigada de l'Exèrcit Sirià Lliure amb què viatjaven també va ser detinguda i posteriorment alliberada. El segrest dels periodistes no es va fer públic fins al desembre, quan es van esgotar les vies per arribar als segrestadors i el cas es va posar en mans de les autoritats espanyoles. —



El periodista a sou dels nazis que estafava jueus a França

‘El marqués y la esvástica’ explora el passat de González-Ruano

Rosa Sala i Plàcid Garcia-Planas han investigat durant tres anys el passat del periodista César González-Ruano. A *El marqués y la esvástica* demostren que va estafar els jueus que fugien del nazisme.

SÍLVIA MARIMON

BARCELONA. César González-Ruano (Madrid, 1903-1965), autoanomenat marquès de Cagigal, sempre anava amb vestits fets a mida, sabates de codrill, corbata de seda i un bigotet. Era hàbil i oportunista: vivia luxosament quan la resta de la població, a la França ocupada, passava gana. Va ser un reconegut periodista. Fins fa un mes, un dels premis més ben dotats de periodisme que atorga la Fundació Mapfre duia el seu nom.

Però aquest autor de prosa sorneguera té un passat molt obscur. Segons Plàcid Garcia-Planas i Rosa Sala Rose, autors d'*El marqués y la esvástica* (Anagrama), va enganyar els jueus que fugien dels nazis i els va robar. Sala, especialista en nacionalsocialisme, assegura que l'antisemitisme de Ruano era biològic. "Els diplomàtics alemanys el van elogiar com l'únic periodista espanyol que entenia les lleis racials nazis. Fins i tot la Falange va haver de parar-li els peus", diu Sala.

El marqués y la esvástica, però, parteix d'una acusació molt més ter-

rible que la de l'estafa o l'antisemitisme. Eduardo Pons Prades, coordinador dels maquis als Pirineus, explica en un dels seus llibres de memòries que Ruano estava al darrere de les matances de jueus. Segons l'excombatent republicà, Ruano es feia passar per agregat cultural de l'ambaixada espanyola a París, enganyava els jueus i els prometia que podien fugir a Espanya. Aquests, desesperats, es venien tot el que podien i eren traslladats a Andorra en camions. Allà els feien baixar i els metrallaven.

Tres anys d'investigació i la visita a una vintena d'arxius de vuit països diferents no han servit per demostrar les acusacions de Pons-Prades: "Ni es demostra ni es descarta que fos un assassí", diu Garcia-Planas.

Sala confessa que les traves, sobretot als arxius francesos, han estat moltes, però que han donat altres resultats. L'autora ha pogut constatar la poca moral i empatia dels franquistes a la França ocupada. "La gangrena moral de la colònia espanyola afí al règim franquista és im-

pactant. Estafaven els jueus amb la mateixa tranquil·litat amb què tu i jo podem baixar a fer un cafè al bar", diu Sala. Més troballes: una sisena filla il·legítima d'Alfons XIII. I una sentència a la França democràtica que el va condemnar a 20 anys de treballs forçats per "intel·ligència amb l'enemic". Ruano, però, no va complir la condemna. Va tornar a Espanya i va

continuar la seva carrera com a periodista. Abans també va estar empresonat per la Gestapo.

Hi ha una peculiaritat de Ruano que n'ha facilitat la recerca. Ningú confiava en ell i, per tant, tothom el va investigar. "Equívoc i sospitosos al màxim grau", diu la policia italiana. "Perfectament degenerat i depravat", assegura la Resistència francesa. Va escriure articles als diaris espanyols en què defensava els nazis. Goebbels li pagava el sou. Va ser irònic

fins al final. Quan estava a punt de morir, va escriure que volia que només el tapessin amb un llençol blanc: "Así quedo vestido de fantasma, que acaso sea lo que me corresponda y lo que nadie creo que me discuta".



01. César González-Ruano i un cangur. ANAGRAMA 02. Els autors, Rosa Sala Rose i Plàcid Garcia-Planas. CELIA ATSET

Regresan a España los dos reporteros cautivos en Siria

Javier Espinosa y Ricardo García han pasado 194 días secuestrados

CARMEN RENGEL
 Jerusalén

"Muchas gracias. Lo siento por lo que os he hecho pasar" fueron las primeras frases que ayer pronunció el reportero Javier Espinosa al entrar en la redacción de su diario, *El Mundo*, en Madrid. Él mismo había anunciado el sábado por la noche en una llamada telefónica al periódico que estaba libre —"Estamos bien. Los dos", dijo— junto a su colega el freelance Ricardo García Vilanova. Concluían así 194 días de secuestro en Siria.

Ambos llegaron ayer en un avión militar a la base aérea de Torrejón de Ardoz, en Madrid, donde les esperaban sus familias, la vicepresidenta del Gobierno, Soraya Sáenz de Santamaría, y el director general del CNI, Félix Sanz Roldán. Más delgados, pero con buen aspecto y sonrientes, se abrazaron a sus parientes. "Estamos perfectamente", aseguró Espinosa, tras apuntar

que no podía dar detalles sobre el secuestro. En aquella primera llamada a la redacción, Espinosa confirmó que ambos se encontraban en territorio turco, tras ser entregados a unos militares en la frontera con Siria, y añadió: "Avisad a Mónica [su pareja, la periodista Mónica García Prieto] y a nuestros padres". García Prieto resumió sus sentimientos en un tuit de dos palabras: "Felicidad pura".

Espinosa (Málaga, 1964) y García Vilanova (Barcelona, 1972) fueron secuestrados el pasado 16 de septiembre, cuando intentaban salir de Siria tras dos semanas cubriendo el conflicto entre partidarios y detractores del presidente Bashar el Asad. Se encontraban a la altura del *checkpoint* de Tal Abyad, en la provincia nortea de Raqqá, cuando milicianos del ISIS (Estado Islámico de Irak y Levante) los capturaron, junto a cuatro miembros de Ahfad Al Moutapha, una rama del Ejército Li-



Ricardo García Vilanova y Javier Espinosa, ayer en Madrid. / P. CAMPOS (EFE)

bre de Siria (ELS), también contrarios al régimen pero contrarios a los islamistas, en esa guerra dentro de la guerra generada en el seno de los opositores sirios. Sus familias decidieron al principio mantener secreto el secuestro, que hicieron público el 10 de diciembre. Pocos días antes que Espinosa y García Vilanova, fue secuestrado en otra zona de Siria el enviado especial del *Periódico de Catalunya* Marc Marginedas, que fue liberado el pasado 2 de marzo. Al menos 30 periodistas de todo el mundo permanecen secuestrados en Siria, según Reporteros Sin Fronteras.

Tanto Espinosa, que ejerce de corresponsal en Oriente Próximo de *El Mundo* desde Beirut (Líbano), como Vilanova son reporteros avezados y habían realizado varias coberturas de la guerra civil en Siria. Espinosa ha informado desde buena parte de los conflictos más destacados de las últimas dos décadas, desde la crisis de los Grandes Lagos a las *primaveras árabes*, una labor que le ha reportado premios como el Rey de España, el Ortega y Gasset o el Cirilo Rodríguez. El fotógrafo García Vilanova lleva 15 años colaborando con medios como Reuters, France Presse o Al Jazeera en Haití, Afganistán o Libia. "Todos, en Siria, no hacían otra cosa que cumplir con su trabajo: informar", resumía Malen Aznárez, presidenta de RSF España, cuando se dio a conocer su secuestro.



Alliberats el periodista Javier Espinosa i el fotògraf Ricard García, segrestats a Síria

Després de sis mesos de segrest, el desenllaç es va precipitar el dissabte a la nit amb la trucada d'Espinosa a la seu de 'El Mundo'

**ACN ..
Madrid ..**

El periodista malagueny del diari *El Mundo* Javier Espinosa, i el fotògraf *freelance* català Ricard García van ser ahir alliberats després de sis mesos de segrest a Síria. Segons el rotatiu madrileny, els reporters van ser entregats aquest dissabte a la nit a militars turcs a la frontera amb Síria i van ser portats a lloc segur a l'espera de tornar ahir a casa. "Hola, sóc en Javier Espinosa. Apunta aquest número de telèfon i truca'm ara mateix. Estem bé els dos. En Ricard i jo", aquestes són les paraules que van confirmar l'alliberament a les 21.20 hores d'aquest dissabte.

Javier Espinosa i Ricard García estaven retinguts des del passat 16 de setembre per un grup vinculat a Al-Qaeda. La notícia del segrest, però, no es va saber fins al 10 de desembre quan feia quasi tres mesos que s'havia perdut la pista dels informadors en el punt de control de Tal Abyad, a la província siriana de Raqqa, a tocar de la frontera amb Turquia. Després de dues setmanes de feina i quan intentaven abandonar el país, els periodistes van ser retinguts per membres del grup Estat Islàmic d'Iraq i Síria (ISIS), una organit-



El periodista Espinosa i el fotògraf García, ahir a Madrid **ACN**

El periodista de 'El Mundo' i el fotògraf van ser retinguts per un grup d'Al-Qaeda

zació radical lligada a Al-Qaeda i instal·lada en territori siria procedent de l'Iraq. Espinosa i García van ser capturats juntament amb quatre combatents d'Ahfad al Moustapha, una de les brigades de l'anomenat Exèrcit Sirià Lliure que, en teoria, els estaven

donant protecció. Els quatre combatents sirians van ser alliberats 12 dies després, però no els dos periodistes. Després de 194 dies de segrest, el desenllaç es va precipitar aquest dissabte a la nit. No han transcendit encara les condicions de l'alliberament ni si s'ha pagat rescat.

La presidenta de Reporters sense Fronteres (RSF), Malén Aznárez, va assegurar que els dos periodistes estaven "tranquils i bé". Un avió de la Força Aèria Espanyola va traslladar ahir a la tarda a Espinosa i García des de Turquia a Madrid.



NOUS INCIDENTS ALS CARRERS

La policia pega a fotògrafs en una manifestació a Madrid

► L'associació de fotoperiodistes condemna l'agressió i demana una investigació

MANUEL VILASERÓ
MADRID

Una manifestació a Madrid en què només quedaven 20 persones va acabar dissabte passat a la nit amb l'agressió a cinc reporters gràfics per part de la policia. Els antiavalots havien vigilat molt de prop tot el trajecte de la protesta Escac a la Monarquia, que va transcórrer pel passeig del Prado sense cap mena d'incidents. Fins que els antiavalots van començar a perseguir un manifestant que els havia empès. Va ser durant aquesta persecució que van pegar violentament als periodistes que seguien l'incident per gravar la detenció.

Un dels agredits, Juan Ramón Robles, premi Ortega y Gasset 2013 de periodisme digital i autor del vídeo més complet dels altercats posteriors al 22-M, va explicar que l'agressió va començar quan un policia va empènyer un dels seus companys, Gabriel Pecot, que va caure a terra i els altres van rebre cops de porra al cos i al cap. També els van impedir auxiliar-lo i els van forçar a allunyar-se de la zona.

L'Associació Nacional d'Informadors Gràfics de Premsa i Televisió va condemnar en una nota les agressions i va demanar a les autoritats que «s'investiguin els fets amb la finalitat que no tornin a repetir-se». Els afectats han mostrat la seva disposició a presentar una demanda judicial si no obtenen cap resposta satisfactòria. ▬

WWW.

Vegeu el vídeo d'aquesta notícia a www.elperiodico.cat



►► Antiavalots de la Policia Nacional peguen a diversos fotoperiodistes.



DESDE MI SILLÓN

Por **Elena García**

elenagarcia@grupodiario.com

Derecho a la información

El trabajo de periodista es, la mayoría de las veces, interesante; en muchas ocasiones, agradecido; y en otras, divertido. Pero no vayan a creer que no tiene su lado oscuro y sus malos momentos. A un habitual y constante nivel de estrés hay que sumarle las ocasiones en las que algunos elementos intentan dificultar nuestra labor informativa, despreciando así el derecho que todos los ciudadanos tienen a conocer y a saber.

En los últimos años, quizás el ejemplo más llamativo de estas barreras que se ponen al acceso a la información haya sido la moda de las ruedas de prensa sin preguntas. Para quien no esté muy familiarizado con la práctica periodística, le aclararé que la esencia de una conferencia de prensa es dar explicaciones a la opinión pública y responder a las preguntas de los informadores, una vez que el sujeto en cuestión ha acabado de explicar el motivo de la convocatoria. Estas preguntas sirven para aclarar aspectos que el periodista pueda no haber entendido o no le hayan quedado claros. O bien pueden servir para ampliar la información recibida o para indagar sobre otros aspectos.

Desde luego, el no admitir preguntas en una rueda de prensa es un desprecio en toda regla al ciudadano que posteriormente va a leer u oír la noticia en los medios, ya que la información se ve sesgada. Seguramente, la postura más adecuada que dichos medios de comunicación deberían tomar sería el no acudir a aquellas ruedas de prensa en las que no haya turno de preguntas. Pero con lo que yo no me había encontrado nunca hasta ahora es con que a un periodista le negaran la entrada a una conferencia. Después de 18 años de profesión, el pasado martes, por primera vez, no me dejaron entrar a una conferencia sobre transporte aéreo que se celebraba en el marco de la Passenger Terminal Conference. Y el motivo fue de lo más surrealista. Las órdenes venían directamente de la organiza-

“

Después de 18 años de profesión, el pasado martes, por primera vez, no me dejaron entrar a una conferencia sobre transporte aéreo que se celebraba en el marco de la Passenger Terminal Conference. Y el motivo fue de lo más surrealista. Las órdenes venían directamente de la organización –Passenger Terminal Expo - UKIP Media & Events–”

ción –Pastelero Terminal Expo - UKIP Media & Events–. Pero el motivo no era que los periodistas tuvieran vetada la entrada durante todo el día a las conferencias. No. El motivo era que el área de exposición se abría a las 10 de la mañana y antes de esa hora la entrada al recinto estaba vetada a todo aquel que no llevara un pase de delegado. Y como las salas de conferencias estaban dentro del área de exposición, los periodistas no podían acceder a aquellas hasta las 10 de la mañana.

Es decir, sometieron a silencio informativo a todos aquellos conferenciantes que tuvieron la mala suerte de madrugar para dar su charla.

Esto ocurría el segundo día del congreso. El primero, los periodistas pudieron acceder porque la cohorte que acompañaba al presidente de AENA para inaugurar el evento hizo presión y los de la organización se relajaron. Si no es por eso, ni siquiera la conferencia inaugural de José Manuel Vargas hubiera tenido repercusión en los medios.

Y mira que fue cuando el presidente de AENA anunció que cambiar el nombre del Aeropuerto de Madrid-Barajas, añadiéndole “Adolfo Suárez”, nos iba a costar un millón de euros. Casi nada.



Els periodistes espanyols segrestats tornen a casa

■ Alliberen després de mig any a Síria Javier Espinosa i Ricardo García Vilanova

Redacció
MADRID

El periodista d'*El Mundo* Javier Espinosa i el fotoperiodista *freelance* Ricardo García Vilanova van arribar ahir a la tarda a la base aèria madrilenya de Torrejón de Ardoz procedents de Turquia després d'haver passat sis mesos captius a Síria. Segons anunciava el rotatiu madrileny la nit passada, un contingent de soldats turcs va recollir els dos professionals

en algun punt de la frontera siriana. Espinosa va trucar a la redacció a les 21.27 h de dissabte per anunciar el seu alliberament. "Hola, escolta, sóc Javier Espinosa. Apunta aquest número de telèfon i truca'm ara mateix. Estem bé. El dos. En Ricardo i jo. Aviseu la Mónica [la seva parella] i els nostres pares", va dir.

Tots dos van ser segrestats el 16 de setembre passat per l'Exèrcit Islàmic de l'Iraq i el Llevant (ISIS) a la localitat de Tal Abyad, a la província d'Al-Raqqa, quan es dirigien a la frontera amb Turquia per abandonar el país. La notícia es va conèixer el 10 de desembre, després de dos

mesos de silenci informatiu a petició de les famílies.

La vicepresidenta del govern espanyol, Soraya Sáenz de Santamaría; el director del Centro Nacional de Inteligencia (CNI), Félix Sanz Roldán; el director d'*El Mundo*, Casimiro García-Abadillo, i l'exdirector d'aquest mateix diari, Pedro J. Ramírez, i diversos familiars van rebre els periodistes a l'aeroport.

"Estem perfectament bé", va explicar Espinosa en una compareixença breu davant la premsa a la seu del diari. Els dos periodistes van agrair el suport de "tots els que s'han preocupat" pel seu cas i "han



Javier Espinosa retrobant-se ahir a la tarda amb el seu fill a Torrejón de Ardoz ■ REUTERS

fet possible la tornada a casa". També van demanar disculpes per no poder donar més detalls sobre el segrest i posterior alliberament. "No és en les nostres mans", va dir García Vilanova.

L'alliberament té lloc setmanes després que el periodista d'*El Periódico* Marc Marginedas també quedés en llibertat. Fins a 48 reporters van ser capturats el 2013 a Síria, la meitat, europeus. ■



“Alarmant” augment de periodistes segrestats a tot el món

MADRID Efe

Més de la meitat dels 87 segrestos de periodistes registrats a tot el món l'any 2013 van tenir lloc a Síria, cosa que converteix aquest país en el més perillós per a informadors. Segons exposa Reporters sense Fronteres a

l'últim informe anual, el 2013 hi havia almenys 19 periodistes estrangers segrestats o en parador desconegut en territori sirí, on ja han mort gairebé 130 reporters des que va començar el conflicte el març del 2011.

La principal amenaça per als reporters es troba al nord del

país, a les parts alliberades pels rebels, on alguns grups tenen com a blanc els periodistes i n'han segrestat tant de sirians com d'estrangers.

Segons el Comitè per a la Protecció dels Periodistes, l'augment del perill l'últim any rau en la creixent influència d'orga-

nitzacions vinculades a Al-Qaida al nord de Síria, que han segrestat tant treballadors de mitjans locals com d'internacionals.

Els segrestos de periodistes al món van augmentar de manera “alarmant” el 2013, segons denuncia l'informe anual de Reporters sense Fronteres, publicat el mes passat. En total, 87 informadors van ser segrestats en diferents parts del globus, un increment del 129% respecte a l'any anterior. La majoria dels captiveris van ser perpetrats per

grups radicals islamistes i més de la meitat, 49, es van produir a Síria.

A més dels segrestats, 75 periodistes van ser assassinats, 37 *periodistes-ciutadans* van morir en l'exercici de les seves funcions, 177 van ser empresonats i 2.160 van rebre amenaces o van ser agredits físicament.

Al costat de Síria, Somàlia, Mali i el Pakistan encapçalen els països més perillosos del món per a l'exercici del periodisme, i molt de prop els segueixen la Xina, l'Iran i Eritrea.●



La roda

SAÛL
Gordillo



Twitter, de la fascinació al cansament

Les muntatges fotogràfics que circulen per les xarxes socials són per al periodisme digital com els globus sonda d'abans per als mitjans tradicionals. Els usuaris manipulen imatges i les llancen a la xarxa per divertir-se o fer la punyeta al protagonista del muntatge, amb el risc de confondre els periodistes que es fan ressò de la participació ciutadana a internet. Les fotografies retocades amb Photoshop del president de la Generalitat valenciana, **Alberto Fabra**, escrivint la paraula *apoyo* amb doble ela a la bóta d'un celler o la captura del fals tanga de la ministra **Maria Elena Boschi** en la seva presa de possessió davant el president de la República i el primer ministre italians són els penúltims divertiments, ara anomenats *fakes*, que han deixat en evidència molts usuaris de Twitter. La xarxa és amenaça i, alhora, oportunitat per a la credibilitat dels mitjans.

El tanga de la ministra italiana i l'ortografia de Fabra, penúltims enganys en aquesta xarxa

El problema és que la realitat supera la ficció i a Twitter els dos plans convergeixen amb una facilitat cada dia més sorprenent. La no-jerarquia en la línia de temps dels tuiters és la conversa caòtica del bar quan el més atrevit deixa en l'aire una invenció o comentari enginyós. Un cert cansament està succeint l'etapa de fascinació inicial i explosió de xarxes com aquesta. Disfrutar a la barra del bar o al fil de Twitter prenent certes prevencions és necessari per no caure en enganys o deixar-se manipular fàcilment.

El consultor **Genís Roca** sosté que l'etapa de l'*striptease* ciutadà en les xarxes socials ha passat. Síntomes de maduresa després de l'acné digital ara que conviuen totes les generacions, classes socials i sectors en les eines 2.0. **Roca** adverteix que falten 30 anys per a l'adaptació total a l'era digital. Estem en la prehistòria. Val més que siguem prudents. ■

 @sauigordillo



Múrcia obre el concurs per reobrir la seva TV privatitzada

BARCELONA Redacció

El Govern de Múrcia reobrirà ben aviat la seva televisió autonòmica, que va apagar el juliol del 2012, però amb un model diferent de gestió. L'executiu ha autoritzat el concurs per a la contractació de la gestió indirecta d'aquest mitjà a través d'un model de col·laboració públicoprivada. Aquesta mesura converteix la comunitat de Múrcia en la primera administració que aprofita la reforma de la llei de Comunicacions, aprovada pel Govern central el 2012, per introduir el model de col·laboració públicoprivada en la gestió de mitjans de comunicació social de titularitat pública; el que a la pràctica suposa instal·lar la gestió privada d'un mitjà públic autonòmic.

El contracte serà de tres anys prorrogables uns tres més, mentre que l'import d'aquest contracte puja a 12 milions d'euros a l'any. En aquesta línia, el vicepresident i conseller d'Economia i Hisenda, Juan Bernal, va avançar que l'1 de setembre, aproximadament, "podria ser el termini per iniciar les emissions" de la televisió autonòmica. La inversió pública, per un import de 12 milions d'euros anuals, "suposa una reducció del cost del 67% i servirà d'impuls a la innovació en sectors professionals qualificats, com ara informàtics, dissenyadors gràfics, administradors de web, guionistes i periodistes". L'adjudicatari disposarà d'un màxim de dos mesos des de la formalització del contracte per iniciar les emissions.●



LAIA ALTARRIBA, periodista, publica 'Vint i Ramon Barnils' (Ed. Dau)

“Ramon Barnils pensava en un país lliure i de persones lliures”

RETRAT EN 20 IMATGES

Insubornable, vital, inquiet, rigorós... la figura de Ramon Barnils (1940-2001) atreu cada vegada més l'interès de noves generacions de periodistes que el prenen com a referent. Laia Altarriba (Barcelona, 1975), membre del Grup de Periodistes Ramon Barnils, també ha sentit aquesta fascinació pel personatge i l'ha plasmada en el llibre *Vint i Ramon Barnils* (Dau Edicions), un retrat polièdric del personatge a través del testimoni de 20 persones que hi van tenir relació en un o altre moment. D'aquest procés de recerca n'ha sortit també un documental realitzat per Laia Soldevila i Albert Lloreta, que acompanya el llibre.



Vic

Jordi Vilarrodà
 D'on surt la iniciativa de fer aquest llibre?

La decisió surt de la junta de periodistes del Grup de Periodistes Ramon Barnils, que porta aquest nom per reivindicar la seva manera d'entendre el periodisme. Si algú volia conèixer el que va escriure, fins ara només hi havia un recull dels seus articles, editat poc després de morir. Feia temps que des del GPRB pensàvem com contribuir a divulgar la seva figura.

Sorprenia que d'algú com ell, un referent per molts periodistes, hi hagués tan poca informació...

Per això vam decidir, en lloc de tornar a fer un recull d'articles, parlar amb gent que l'havia conegut i que ens expliquessin com era, com entenia la professió i els seus compromisos vitals.

Com explicàvem, per exemple, a un periodista jove qui va ser Ramon Barnils i què va representar?

La professió, abans i ara, està moguda per molts interessos. A l'hora de treballar, els periodistes estan pressionats –conscientment o inconscient– per aquests interessos. Ramon Barnils n'era molt conscient, però va decidir no doblegar-s'hi mai, treballés on treballés. Escribia o parlava dient el que creia que havia de dir, al

marge de qui li pagués el sou. Això el convertia en un personatge incòmode i per culpa d'això va patir situacions laborals complicades. Podríem dir que, econòmicament, no va tenir estabilitat.

Recordem l'episodi de Catalunya Ràdio, el 1992...

Sí, van tancar el programa *L'orquestra* que presentava Jordi Vendrell i on col·laborava Ramon Barnils. I també una part de la professió no el podia veure perquè era molt crític amb Carles Sentís, un personatge que l'any 1939 va entrar a Barcelona amb les tropes franquistes i després es va resituar, fins al punt que va arribar a ser escollit com a degà del Col·legi de Periodistes. Ramon Barnils mai no li va perdonar, perquè Carles Sentís, en el seu moment, havia denunciat altra gent.

Ramon Barnils es va avançar, per exemple, en la seva visió de l'independentisme?

Barnils era hipercrític, però també tenia un projecte de país al cap, el d'un país lliure i de persones lliures. I treballaven en funció d'això. Va ser un independentista de primera hora, però que mai no s'havia plantejat ser-ho. Vivia com si ja fóssim un país independent, actuant com un català amb tots els drets, i que la situació del país no fos aquesta, no el frenava. Entenia el país des de la normali-

tat, i si calia construir aquest país es necessitaven unes eines, allò que en diem avui *les estructures d'Estat*.

Per exemple, una agència nacional de notícies, una proposta que va llançar ell per primera vegada...

Efectivament, ell posa sobre la taula el projecte, i en aquell moment no es porta a terme, però al cap d'uns anys la Generalitat ho acaba impulsant, tot i que una mica diferent de com ell pensava.

Ideològicament, era difícil d'encasellar?

Es feia amb la gent que considerava interessant, fos sin de la ideologia que fossin, si hi podia passar una bona estona i tenir-hi debat. Tant li feia que fossin d'esquerreres o de dretes, si no eren tancats. Hi ha gent que diu que sempre havia estat llibertari, altres el defineixen com a liberal... el que el molestava eren les imposicions jeràrquiques. Havia sortit escaldat de la seva educació als Jesuïtes de Sarrià.

Ell venia d'una família molt modesta, i va estudiar-

hi amb una beca...

Era fill d'un lampista, i a casa seva no podien pagar els estudis en un lloc com els Jesuïtes de Sarrià. Els seus mestres a l'escola de Primària van veure que tenia molta capacitat i van recomanar-lo per a una beca. Als jesuïtes, aquests nois eren els *famuls*, i havien de servir el menjar als altres nois i treure millors notes que ningú si volien continuar... un conjunt d'humiliacions que el van marcar.

Una part atractiva de la personalitat de Ramon Barnils és també el seu vitalisme, aquesta curiositat insaciable per viure i conèixer-ho tot?

Sí, però també el fet de ser una persona que s'escoltava els altres, que sabia donar-los joc. I efectivament, molt curiós, que demanava i volia saber, amb una rialla sempre a punt. Els que el coneixien també diuen que podia tenir, segons com, una cara eixuta, però a la vegada era tendre.

La imatge més divertida del Barnils noctàmbul contrasta amb altres trets de la seva personalitat. Com la mania quasi obsessiva per la perfecció a l'escriure...

Buscava que no hi hagués cap paraula sobrer, s'hi fixava molt que totes fossin justificades. Jem Cabanes, cor·rector, deia que era un plaer treballar els seus textos. I això ho va inculcar als seus alumnes, de la universitat i

d'escoles d'escriptura.

Per què va topiar amb el sistema universitari?

La carrera docent exigia cada vegada més complir unes pautes, uns requisits. I ell era una persona que volia sentir-se lliure: escrivint articles, ensenyant, llegint... Per això va haver-hi un moment en què va deixar-ho. També ho va poder fer perquè entrava com a col·laborador estable de Catalunya Ràdio.

Al final de la seva vida, se'n dibuixa un Barnils que volia apartar-se una mica del soroll? Desenganyat?

Si ho estava, devia ser el desengany que portava des de la Transició, quan s'evidencia que aquesta va servir per col·locar-se dins del nou règim i no intentar transformar-lo. I el que li passa també és que, després de l'època d'efervescència de Catalunya Ràdio, busca un lloc on recuperar l'essència de poble que havia viscut a Sant Cugat del Vallès de petit. I se'n va a Figuerola del Camp, a l'Alt Camp, on pot seure a llegir a la porta de casa.

Un lector voraç, per cert...

Diuen que llegia entre tres i quatre hores cada dia, i això li donava una gran solidesa. Si podia denunciar coses és perquè al darrere hi tenia una argumentació sòlida. A vegades podia semblar que disparava sense fixar-s'hi, però estava molt ben documentat.

TAULA RODONA A VIC

Laia Altarriba va participar en una tertúlia organitzada pel Fòrum de Debats a Vic, amb osonencs que també van conèixer i tractar Ramon Barnils.